

EL MONSTRE DE LES MIL CARES: TRANSFORMACIONS DEL QUE ENS ESPANTA

El monstre té un paper fonamental en la cultura de l'ésser humà. El monstre, en totes les seves formes, les seves cares, és una necessitat a la que recorrem constantment, atès funcionen com a custodi, com a eina que permet una focalització per mirar d'entendre, més aviat d'enfrontar-se, les preocupacions humanes. Va servir com a projecció de les pors primigènies representant l'enemic invasor i les forces naturals. També de les pors de l'època clàssica en els seus relats mitològics per advertir del poder dels déus (figures reguladores de la mala praxi de l'ésser humà i les seves conseqüències), per servir de guardians fronterers al llindar del conegut i el desconegut, de la raó i de la màgia. Fins als temps moderns representant des d'epidèmies globals, crisis econòmiques, socials o fins i tot tecnològiques. Al llarg de la història del món, doncs, el monstre ha estat i és una via per expressar allò que afecta i preocupa la humanitat. Fonamental per posicionar-nos respecte el món en un intent d'entendre'l i entendre'ns a nosaltres mateixos.

En aquest primer seminari farem un recorregut diacrònic aturant-nos en una sèrie de monstres que han esdevingut clau a la tradició literària sota diferents formes per analitzar i participar de l'articulació que ha anat prenent fins avui.

Programa:

- Introducció a la figura del monstre. Concepte i formes que ha adoptat el monstre des dels seus inicis fins a l'actualitat. Veurem una panoràmica de les diferents cares que ha tingut històricament i que han mutat fins a naturalitzar-se, esgotar-se o potenciar-se.
- El vampir. Des de Dràcula, el vampir de Bram Stoker, com a portador d'una de les cares més importants en la història del monstre fins a l'evolució de la figura del vampir en la tradició literària i artística, amb especial atenció al cinema, des dels seus inicis del fantàstic clàssic fins a la seva articulació a la postmodernitat.
- La criatura. En el dos-cents aniversari de la publicació de l'obra de Mary Shelley, veurem el rostre de la criatura artificial més rellevant que neix en la frontera del fantàstic i la ciència ficció. Després de l'anàlisi de "Frankenstein" passarem al recorregut de la tradició en les criatures artificials, des dels primers autòmats als darrers andròides, ciborgs i altres formes.
- El *revenant*. La figura d'aquell qui torna després de la mort a la tradició literària occidental, sigui en forma d'esperit o de zombi, ha estat present com a eina per pensar què hi ha després de la vida, què és la mort i, per tant, què és la vida i quin valor li donem. Atenent a la importància antropològica d'aquesta figura, també farem una exploració a tradicions no occidentals per veure com s'ha pensat aquest monstre en altres cultures o societats, especialment la japonesa amb la seva important crítica feminista.

Lectures principals:

Stoker, Abraham (1993). *Dràcula*. Madrid, Càtedra.

Ajvide Lindqvist, John (2009). *Déjame entrar*. Madrid, Espasa.

Shelley, Mary (1996). *Frankenstein o el moderno Prometeo*. Madrid, Càtedra.

Asimov, Isaac (2009). *Yo, robot*. Barcelona, Edhasa.

Potocki, Jan (2009). *Manuscrito encontrado en Zaragoza*. Barcelona, Acantilado.

Hearn, Lafcadio (2007). *Kwaidan: cuentos fantásticos del Japón*. Madrid, Alianza.

A banda, es proveirà d'un dossier a principi de curs i/o diverses fotocòpies a cada sessió, així com fragments d'obres audiovisuals.